Beskattning av ersättning, som utgår i anledning av olycksfall

av kammarrättsfiskal Erik Eklund.

Bestämmelser om beskattning av ersättning, som utgått i samband med sjukdom eller olycksfall, finns på spridda håll i KL. Under senare år har dessa bestämmelser ändrats flera gånger. Sålunda gjordes vissa ändringar i samband med 1950 års reform på försäkringsbeskattningens område (lag den 26 maj 1950, nr 308). Genom lag den 7 maj 1954, nr 204, genomfördes vissa ändringar, föranledda av sjukförsäkringsreformen. Slutligen har genom lagen den 20 maj 1955, nr 245, ändrade regler införts om beskattning av livräntor, som utgår på grund av den nya yrkesskadeförsäkringen m. m.

I åtskilliga fall skall numera upphävda eller ändrade bestämmelser alltjämt tillämpas. Till följd härav har lagstiftningen på detta område blivit tämligen svåröverskådlig. Härtill kommer att i fråga om vissa, ingalunda oviktiga ersättningsformer bestämmelser rörande beskattningen över huvud icke har meddelats i KL eller annorstädes.

Här skall göras ett försök till sammanfattning av vad som enligt lagstiftningen och de relativt fåtaliga avgörandena i regeringsrätten gäller i fråga om beskattningen av ifrågavarande ersättningar.

Kommunalskattelagen har tre alternativ för beskattning av ersättning, som utgår i anledning av inträffat olycksfall. I vissa fall är ersättningen helt skattefri; i andra skall den i princip upptagas såsom skattepliktig inkomst antingen i sin helhet eller allenast till viss del. För att kunna avgöra vilket alternativ som skall väljas måste man bl. a. veta, om ersättningen utgår på grund av försäkring eller på grund av tjänsteförhållande eller av annan anledning. I regel är det också nödvändigt att klargöra ersättningens art, d. v. s. om den utgör ersättning för sveda och värk, för sjukhus- och läkarkostnader eller dagsersättning under kortvarig arbetsoförmåga eller om den är livränta eller kapitalbelopp ett för allt etc. När det gäller försäkring måste man ha reda på försäkringens art för att kunna hänföra ersättningen till rätt kategori i beskattningshänseende.

I. Ersättning utgår på grund av försäkring.

Först skall här behandlas de fall, då ersättning vid olycksfall utgår *på grund av försäkring*.

Då det gäller att klargöra huruvida en dylik ersättning är skattepliktig eller ej ger 19 § KL med tillhörande anvisningar ledning. I 19 § KL stadgas bl. a. att till skattepliktig inkomst icke skall räknas "ersättning, som på grund av försäkring i allmän sjukkassa eller jämlikt lagen om yrkesskadeförsäkring tillfallit den försäkrade, så ock sådan ersättning enligt annan lag eller särskild författning, som utgått annorledes än från allmän sjukkassa till någon vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller under militärtjänstgöring, ävensom ersättning, vilken vid sjukdom,

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:22:04

olycksfall eller arbetslöshet tillfallit någon på grund av annan försäkring, som icke tagits i samband med tjänst, dock att till skattepliktig inkomst räknas ersättning i form av pension eller annan livränta."

Som synes faller försäkringar, som tagits i samband med tjänst, icke in under stadgandet.

Vidare framgår av stadgandet att man skiljer mellan pension och annan livränta, å ena sidan, och annan ersättning, å andra sidan, vilken sistnämnda ersättning icke är skattepliktig. Pension eller livränta hänföres däremot till skattepliktig inkomst och blir då att beskatta såsom inkomst av tjänst enligt reglerna i 32 § KL. Beträffande livränta gäller att den visserligen i princip är skattepliktig, men den skall icke alltid beskattas i sin helhet. Enligt 32 § 1 mom. KL hänföres livränta till intäkt av tjänst, i den mån icke annat följer av 32 § 2 mom. I sistnämnda mom., som erhöll ny lydelse genom lagen den 20 maj 1955, nr 245, skall vissa livräntor som utgår på grund av försäkring beskattas allenast till ett reducerat belopp, lägre ju äldre livräntetagaren är. Stadgandet har numera följande lydelse. "Har livränta utgått vid sjukdom eller olycksfall på grund av försäkring, som icke tagits i samband med tjänst och ej heller utgör obligatorisk försäkring enligt lagen om yrkesskadeförsäkring, skall såsom skattepliktig intäkt räknas nedan angivna del av livräntans belopp, nämligen om livräntetagaren under beskattningsåret fyllt:

högst 35 år	80	procent
36 till och med 47 år	70	»
48 » » » 56 »	60	»
57 » » » 63 »	50	»
64 » » » 69 »	40	»
70 » » » 76 »	30	»
77 till och med 86 år	20	procent
minst 87 år	10	»

I regel torde det ej vara förenat med särskilda svårigheter att avgöra, om en ersättning skall hänföras till gruppen pension eller annan livränta eller till annan ersättning.

Vad som numera förstås med pension framgår av punkt 1 av anvisningarna till 31 §; såvitt avser försäkringar är det alltid belopp, som utgår på grund av pensionsförsäkring, vare sig denna tagits i samband med tjänst eller ej.

Till livränta hänföres i detta sammanhang periodisk utbetalning på grund av annan försäkring än pensionsförsäkring avsedd att utgå under den försäkrades livstid eller under viss tid.

Att märka är, att livräntebelopp ibland höjes med särskilda tillägg avseende speciella, återkommande kostnader, exempelvis för lagning eller utbyte av proteser o. d. Av regeringsrättsutslag (ref. 1954: 13) framgår att sådant tillägg ej skall inräknas i livräntebeloppet, utan behandlas som "annan" ersättning (se denna tidn. årg. 1954 sid. 181 "ögonprotes m. m.").

Som exempel på ersättning i annan form än livränta kan nämnas sjukpenning för dag och liknande understöd, ersättning för läkar- och sjukhuskostnader eller för läkemedel o. d.

I detta sammanhang bör nämnas att begravningshjälp på grund av särskild bestämmelse i första stycket av anvisningarna till 19 § KL alltid är skattefri, oavsett om den utgår på grund av försäkring eller eljest.

Tidigare har viss tvekan rått, hur beskattningen skulle ske, då livränta utbytes mot engångsbelopp d. v. s. huruvida sådant belopp skulle behandlas som livränta

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:22:04

eller som annan ersättning. Genom lagen den 20 maj 1955, nr 245, har införts bestämmelser härom i anvisningarna till 19 § KL av följande innebörd. Om den livränta eller del därav som utbytes enligt bestämmelserna i 32 § i sin helhet skall räknas såsom skattepliktig intäkt, skall också engångsbeloppet utgöra skattepliktig intäkt i sin helhet. Sker utbyte av annan livränta d. v. s. sådan som beskattas endast till reducerat belopp mot engångsbelopp, skall detta icke anses utgöra skattepliktig intäkt.

Övriga särskilda bestämmelser i anvisningarna till 19 § KL kommer att behandlas nedan under vederbörlig rubrik.

A. Ersättningen utgår på grund av försäkring i allmän sjukkassa.

Som bekant är praktiskt taget alla svenska medborgare över 16 år obligatoriskt försäkrade i allmän sjukkassa på grund av bestämmelserna i sjukförsäkringslagen av den 3 januari 1947 (SFL), vilka bestämmelser sattes i kraft den 1 januari 1955. De ersättningar, som kan utgå enligt den obligatoriska sjukförsäkringen, är i huvudsak följande.

1) På grund av den *obligatoriska sjukvårdsförsäkringen:*
   Ersättning helt eller delvis för
   a) läkarvårdsutgifter o. dyl.,
   b) utgifter för sjukhusvård,
   c) utgifter för resor till och från läkare eller till sjukhus, samt (hos vissa sjukkassor)
   d) kostnader för sjukgymnastik, bad, massage m. m.
2) På grund av den *obligatoriska sjukpenningförsäkringen:*
   a) grundsjukpenning,
   b) tilläggssjukpenning,
   c) barntillägg till sjukkassemedlem som har sjukvårdsförsäkrat barn, samt
   d) hempenning, som utgår i stället för sjukpenning då den försäkrade åtnjuter sjukhusvård.

På grund av den *frivilliga sjukförsäkringen* utgår endast tilläggssjukpenning.

Dessa ersättningsbelopp utgår i princip såväl vid "vanlig" sjukdom som vid sjukdom som förorsakats av olycksfall. Har olycksfall förorsakat långvarigare arbetsoförmåga träder emellertid yrkesskadeförsäkringens regler in (se härom mera under B. nedan).

Som synes förekommer ej pension eller livränta bland de ersättningsformer, som kan utgå på grund av (obligatorisk eller frivillig) försäkring i allmän sjukkassa. All ersättning, som den försäkrade uppbär från sådan sjukkassa, är därför *skattefri* jämlikt 19 § KL.

Under vissa i 28 § SFL angivna förutsättningar kan arbetsgivaren få i arbetstagarens ställe uppbära denne tillkommande sjukpenning jämte barntillägg. Därvid förutsättes att arbetsgivaren åtagit sig att under sjukdom utbetala åtminstone lika mycket i lön som den anställde eljest skulle ha ägt uppbära från sjukkassan. Om hela lönen beskattades i ett sådant fall, skulle den anställde kunna bli sämre ställd än den som i stället fått den skattefria ersättningen från sjukkassan. I avsikt att undvika detta infördes år 1954 ett särskilt stadgande i anvisningarna till 19 § KL. Enligt detta skall så stor del av den anställdes lön vara skattefri, som motsvarar vad arbetsgivaren i anledning av den anställdes sjukdom (eller olycksfall) ägt uppbära från sjukkassan. För att detta stadgande skall kunna iakttas av taxe-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:22:04

ringsmyndigheterna, har i 33 § 2 mom. taxeringsförordningen föreskrivits, att arbetsgivaren skall lämna uppgift om vad han sålunda uppburit.

B. Ersättningen utgår på grund av försäkring enligt yrkesskadeförsäkringslagen.

Fr. o. m. 1955 års ingång gäller nya bestämmelser rörande ersättning vid olycksfall i arbete, meddelade i lagen den 14 maj 1954 (nr 243) om yrkesskadeförsäkring (YFL). Denna försäkring ersätter de tidigare försäkringarna enligt 1916 års lag om försäkring för olycksfall i arbete (OL) och enligt lagen den 14 juni 1929 om försäkring för vissa yrkessjukdomar.

I YFL finns regler om såväl en obligatorisk som en frivillig försäkringsform.

Genom den *obligatoriska* försäkringen enligt YFL är — med vissa i 4 och 5 §§ YFL angivna undantag — alla arbetstagare i allmän eller enskild tjänst försäkrade för yrkesskada, varmed förstås skada till följd av olycksfall i arbete och skador som eljest orsakats av arbetet genom inverkan av ämne eller strålande energi m. m. Kostnaden för försäkringen, vilken äger rum i riksförsäkringsanstalten eller i särskilt bildade ömsesidiga försäkringsbolag, bestrides genom försäkringsavgifter som erläggas av arbetsgivaren.

På grund av denna försäkring kan i huvudsak följande ersättningar utgå, nämligen

a) för läkarvård eller tandläkarvård, sjukhusvård, läkemedel, proteser m. m.,
b) sjukpenning jämte barntillägg,
c) hempenning,
d) vårdbidrag, som utgår om den skadade under längre tid är ur stånd att reda sig själv. Vårdbidraget utgår i den formen att sjukpenning eller livränta förhöjes med visst belopp,
e) livränta till den skadade vid förlust eller nedsättning av arbetsförmågan under längre eller kortare tid,
f) kapitalbelopp vid förlust eller nedsättning av arbetsförmågan (kan under vissa förutsättningar utgivas i stället för livränta, och motsvarar då högst de utbytta livräntebeloppens kapitalvärde),
g) begravningshjälp och
h) livränta till efterlevande (kan i vissa fall utbytas mot engångsbelopp),
i) engångsbelopp, som utgår om livräntetagaren förlorar sin rätt till livränta genom att ingå äktenskap. Detta engångsbelopp motsvarar tre årsbelopp av livräntan.

Försäkringen är samordnad med den allmänna sjukförsäkringen på så sätt, att genom sjukförsäkringen regleras de mera kortvariga yrkesskadorna och under viss tid även de långvarigare. Under ifrågavarande tid, den s. k. samordningstiden, utges ersättning till den yrkesskadade av sjukkassa i enlighet med bestämmelserna i SFL. Efter utgången av samordningstiden skall ersättning vid yrkesskada utgå från den försäkringsinrättning, i vilken den skadade är yrkesskadeförsäkrad, och med tillämpning av de särskilda reglerna för yrkesskadeförsäkringen. Samordningstiden omfattar tiden t. o. m. nittionde dagen efter olycksfallsdagen. Samordningstiden upphör dock senast, då rätt till livränta inträder enligt reglerna i YFL.

De under a)—f) upptagna ersättningarna kan endast utgå till den försäkrade, d. v. s. den skadade. Ersättning enligt g), h) eller i) utgår endast till hans efterlevande.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:22:04

I det förut citerade stycket av 19 § KL omnämns särskilt försäkring enligt YFL. Av punkt 1 sista stycket i anvisningarna till 31 § KL framgår, att sådan försäkring ej skall anses som försäkring tagen i samband med tjänst.

De ersättningar som upptagits under *a)—c)* ovan är uppenbarligen att hänföra till annan ersättning än livränta och skall således icke räknas till skattepliktig inkomst. Detsamma gäller beträffande det under *d)* nämnda vårdbidraget. Den omständigheten att bidraget i vissa fall utgår som tillägg till livränta synes ej böra föranleda att det i skattehänseende behandlas som livränta (jfr det tidigare omnämnda rättsfallet RÅ 1954: 13).

Som förut nämnts är begravningshjälp — *g)* — skattefri.

Livränta som vid förlust eller nedsättning av arbetsförmågan utgår till den försäkrade, och livränta, som utgår till den skadades efterlevande — *e)* eller *h)* — är jämlikt 32 § 1 mom. KL skattepliktig i sin helhet. Det bör särskilt poängteras att yrkesskadelivräntorna härutinnan skiljer sig från motsvarande livräntor enligt OL, vilka hittills beskattats och även framdeles kommer att beskattas till reducerat belopp.

Då livräntan enligt YFL utbytes mot belopp för en gång, skall detta beskattas i sin helhet. Detta torde gälla även beträffande det under *i)* upptagna engångsbeloppet. På dessa engångsbelopp synes de särskilda reglerna om beräkning av statlig inkomstskatt för ackumulerad inkomst bli tillämpliga.

Beträffande beskattningen i fall då arbetsgivaren står s. k. självrisk, se nedan under III.

På grund av den *frivilliga försäkringen* enligt YFL utgår ersättning av samma art som vid den obligatoriska försäkringen.

Ersättningar, som är av den art att de enligt vad ovan angivits skall räknas som icke skattepliktig inkomst om de utgått på grund av den obligatoriska försäkringen, skall icke heller beskattas, om de utgår på grund av den frivilliga försäkringen.

Livränta, som utgår på grund av den frivilliga försäkringen, beskattas endast till reducerat belopp. Om livräntan utbytes mot engångsbelopp, skall detta ej alls beskattas.

C. Ersättning utgår på grund av försäkring enligt 1916 års olycksfallsförsäkringslag.

Enligt ikraftträdandebestämmelserna i YFL skall 1916 års lag om försäkring för olycksfall i arbete (OL) icke gälla skadefall, som inträffat efter utgången av år 1954. Såvitt avser olycksfall som inträffat dessförinnan utgår emellertid alltjämt ersättning på grund av försäkringen enligt OL. De ersättningar, som utgår på grund av försäkringen enligt OL, är i huvudsak av samma typ som ersättningarna enligt YFL.

Försäkring enligt OL har icke ansetts såsom försäkring tagen i samband med tjänst (jämför punkt 1 sista stycket av anvisningarna till 31 § KL i dess lydelse före 1954 års ändring). De tidigare citerade bestämmelserna i 19 § KL gäller sålunda denna försäkring. I enlighet med dessa bestämmelser är all annan ersättning än livränta skattefri.

Livränta beskattas till allenast reducerat belopp enligt 32 § 2 mom. K. L. Utbytes livräntan mot engångsbelopp anses detta enligt den i år införda bestämmelsen i anvisningarna till 19 § K. L. såsom icke skattepliktig inkomst.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:22:04

D. Ersättning utgår på grund av pensionsförsäkring.

På grund av pensionsförsäkring kan utgå bl. a. invalidpension — högst så länge den försäkrade är arbetsoförmögen eller har nedsatt skatteförmåga — och med invalidpension förenat kapitalbelopp (maximerat på visst sätt). Belopp, som utgår på grund av pensionsförsäkring, hänföres till pension i KL:s mening och kan således icke vara skattefritt på grund av bestämmelserna i 19 § K. L. Sådan pension upptas jämlikt 32 § 1 mom. K. L. i sin helhet som intäkt av tjänst.

Utgår emellertid invalidlivränta på grund av pensionsförsäkring mot engångspremie, som meddelats före 1951 års ingång och icke tagits i samband med tjänst, beskattas livräntan till reducerat belopp.

E. Ersättning på grund av försäkring, som tagits i samband med tjänst.

Förutsättningarna för att en försäkring skall anses ha tagits i samband med tjänst är angivna i sista stycket av punkt 1 av anvisningarna till 31 § KL. Sålunda erfordras att enligt anställningsavtalet skyldighet föreligger för arbetstagaren att ha sådan försäkring eller att, om sådan skyldighet icke föreligger, premier för försäkringen skall gäldas av arbetsgivaren eller av denne jämte arbetstagaren. Beträffande sjuk- eller olycksfallsförsäkring erfordras dessutom, att anmälan angående nyssnämnda förhållanden skett hos försäkringsanstalten. Försäkring i allmän sjukkassa eller enligt YFL eller OL anses ej tagen i samband med tjänst.

Som förut nämnts gäller den återgivna bestämmelsen i 19 § KL, icke belopp som utgår på grund av försäkring, som tagits i samband med tjänst. Sådant belopp är därför i princip skattepliktigt. Bestämmelserna i 32 § 2 mom. KL om reducerad beskattning av vissa livräntor gäller icke livräntor, som utgår på grund av nu avsedd försäkring utan sådana livräntor utgör i sin helhet skattepliktig inkomst.

Enstaka former av ersättningar är emellertid skattefria även om de utgått på grund av försäkring, tagen i samband med tjänst. Förutom begravningshjälp gäller detta ersättning, som utgår på grund av sjuk- eller olycksfallsförsäkring och avser sjukvårds- eller läkarkostnader.

Beträffande kapitalförsäkring, i samband med tjänst eller ej, gäller en särskild regel i 19 § KL. Enligt denna är belopp, som i anledning av inträffat försäkringsfall utgår på grund av kapitalförsäkring att räkna till icke skattepliktig inkomst.

Som förut nämnts kan arbetsgivaren på grund av överenskommelse enligt 28 § SFL äga uppbära den anställde tillkommande sjukpenning, mot det att arbetsgivaren utbetalar sjuklön. I sådant fall blir viss del av lönen skattefri, se ovan vid A.

Ofta har arbetsgivaren enligt anställningsavtal att under den anställdes frånvaro på grund av sjukdom eller olycksfall utbetala lön under en viss tid, vanligen två till tre månader varefter ersättning på grund av försäkring i form av sjuk- eller invalidpension utgår från S. P. P. eller annan försäkringsanstalt. Om avtalet avser försäkring, tagen i samband med tjänst, skall sistnämnda ersättning beskattas i sin helhet. Lagstiftaren har sålunda icke beträffande försäkringsersättning velat införa någon motsvarighet till den partiella skattefrihet för sjuklön, som förekommer vid överenskommelse enligt 28 § SFL.

För olycksfallsförsäkringar som med-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:22:04

delats *före den 1 januari 1951* gäller emellertid jämlikt övergångsbestämmelserna punkt 1 till lagen den 26 maj 1950, nr 308, äldre bestämmelser. Sålunda skall belopp som i annan form än livränta utfaller på grund av sådan olycksfallsförsäkring — även om den tagits i samband med tjänst — vara skattefritt. Livränta, som utgår på grund av sådan försäkring, beskattas till reducerat belopp.

F. Ersättningen utgår på grund av annan försäkring, som icke tagits i samband med tjänst.

Under denna rubrik faller ersättningar enligt sådana försäkringar som "privata" sjuk- och olycksfallsförsäkringar, den obligatoriska trafikförsäkringen å motorfordon, ansvarighetsförsäkring, kapitalförsäkring och andra i det föregående ej berörda försäkringar, enligt vilka ersättning kan utgå vid olycksfall m. m. Förutsättningen är att försäkringen icke tagits i samband med tjänst.

Olycksfallsförsäkring kan innehålla utfästelse om ersättning för sjukvårds- och läkarkostnader samt sjukpenning under tid av övergående arbetsoförmåga samt om kapital eller livränta vid bestående invaliditet.

Liknande förmåner kan utgå på grund av ansvarighetsförsäkring och trafikförsäkringen. Vidare kan enligt dessa försäkringar i vissa fall utgå ersättning för sveda och värk och framtida men.

Beträffande beskattningen av ersättningar på grund av här avsedda försäkringar gäller följande.

Utgår ersättningen i annan form än livränta, skall den — som framgår av 19 § KL — icke räknas till skattepliktig inkomst. Livränta beskattas till reducerat belopp enligt skalan i 32 § 2 mom. KL, om den utgår vid sjukdom eller olycksfall.

Det har gjorts gällande att belopp, som utgått på grund av ansvarighetsförsäkring eller den obligatoriska trafikförsäkringen och utgjort ersättning för mistad arbetsförtjänst, icke skulle vara skattefritt om det utgår till annan än försäkringstagaren i stället för skadestånd. Sålunda har Stockholms stads prövningsnämnd beskattat sådan ersättning, som utgått i annan form än livränta. Rörande motiveringen för denna ståndpunkt se denna tidskrift årg. 1954 häfte 8 sid. 183. Kammarrätten har numera undanröjt prövningsnämndens beslut och förklarat ersättningen i fråga vara skattefri. Frågan har dragits under regeringsrättens prövning, men ännu icke avgjorts där.

II. Ersättningen utgår enligt vad i lag eller särskild författning är stadgat.

Ersättning vid sjukdom eller olycksfall har sedan lång tid tillbaka kunnat utgå på grund av stadganden i olika lagar och särskilda författningar. Flertalet av dessa gäller endast för äldre skadefall men icke skadefall, som inträffat efter ingången av år 1955. Livränta och understundom även annan ersättning utgår dock fortfarande på grund av sådana stadganden. Det kan nämnas att flertalet av ifrågavarande författningar antingen hänvisade till motsvarande bestämmelser i OL eller i varje fall medgav ersättning efter i stort sett samma grunder som OL.

Vid sidan av YFL finns flera författningar innehållande bestämmelser, enligt vilka ersättning kan utgå vid olycksfall eller sjukdom, som inträffar efter ingången av år 1955. De viktigaste av dessa är militärersättningsförordningen den 2 juni 1950 (nr 216), förordningen den 14 maj

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:22:04

1954 (nr 250) om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under vistelse å anstalt m. m. och förordningen den 14 maj 1954 (nr 249) om ersättning i anledning av kroppsskada ådragen under tjänstgöring i civilförsvaret.

Enligt nämnda författningar kan utgå ersättning av enahanda slag som enligt OL resp. YFL. Jämlikt stadgandet i 19 § KL utgör ersättning, som utgår i annan form än livränta, icke skattepliktig inkomst. Beträffande livränta har beskattningen utformats olika beorende på när skadefallet inträffat.

Har olycksfallet inträffat *efter 1955 års ingång,* blir livräntan skattepliktig i sin helhet. Undantaget i 32 § 2 mom. K.L. gäller ju numera endast livräntor, som utgår på grund av försäkring. Utbytes livränta i nu avsett fall mot engångsbelopp blir detta skattepliktigt i sin helhet.

Om olycksfallet däremot inträffat *före 1955 års ingång* skall ersättningen i anledning av olycksfallet prövas jämlikt de bestämmelser, som gällde före den 1 januari 1955. Utgår livränta på grund av sådant olycksfall skall enligt övergångsbestämmelser i lagen nr 245/1955 de äldre bestämmelserna i 32 § KL äga tillämpning. Enligt dessa äldre bestämmelser skulle bl. a. livränta, som utgick vid olycksfall i arbete på grund av stadgande i lag eller särskild författning, beskattas till reducerat belopp. Livränta som nu avses skall således alltjämt endast delvis utgöra skattepliktig inkomst. Som en följd härav skall vid kapitalisering av livränta engångsbeloppet icke beskattas till någon del.

III. Ersättningen utgår från den skadades arbetsgivare.

I princip skall den anställde skatta för varje förmån, som kontant eller i annan form utgått för tjänsten. Detta gäller även lön som den anställde uppbär under tid, då han på grund av olycksfall är frånvarande från arbetet, liksom annan förmån, som han i samband med olycksfall erhåller från sin arbetsgivare.

Vissa *undantag* från denna huvudregel finns emellertid.

Sålunda är förmån av fri sjukvård icke skattepliktig förmån, såvida förmånen icke utgått i enskild tjänst efter väsentligt förmånligare grunder än som gäller för befattningshavare i statens eller kommuns tjänst. Är detta fallet skall förmånen upptagas som intäkt till den del den överstiger värdet å den förmån av fri sjukvård, som tillkommer stats- eller kommunanställda i motsvarande läge.

Att lön skall betraktas såsom icke skattepliktig inkomst i den mån den motsvarar vad arbetsgivaren i vissa fall äger uppbära från allmän sjukkassa framgår av vad ovan under I. A. sagts.

Ett liknande förhållande kan förekomma enligt YFL. Under vissa förutsättningar kan nämligen arbetsgivaren erhålla nedsättning i försäkringsavgiften, då han är skyldig att själv utgiva understöd vid yrkesskada. Man brukar kalla detta att arbetsgivaren står självrisk. Detta institut förekom också i OL.

I anvisningarna till 19 § K. L. ges föreskrifter om beskattningen av ersättning, som utbetalas av arbetsgivare vid yrkesskada, då han står självrisk enligt YFL. Om sådan ersättning utgår annorledes än i form av pension eller livränta skall den icke räknas till skattepliktig inkomst i vidare mån än ersättning överstiger vad som skulle ha utgått enligt den obligatoriska yrkesskadeförsäkringen. Då arbetsgivaren står självrisk enligt OL är på motsvarande sätt ersättning i annan form

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:22:04

än pension eller livränta skattefri, om den ej överstiger vad som skulle ha utgått vid försäkring enligt OL.

Det sagda gäller även då staten som arbetsgivare står självrisk.

Om arbetsgivare, som står självrisk enligt YFL, utger pension eller livränta beskattas denna givetvis i sin helhet. Däremot kan det vara tveksamt huruvida den beskattning till reducerat belopp, som förekommer i fråga om livräntor enligt OL, också skall gälla pension eller annan livränta som vid olycksfall utges av arbetsgivare, vilken stått självrisk enligt OL. Livräntan kan möjligen i självriskfallen sägas utgå på grund av stadgande i OL och därför kunna beskattas till reducerat belopp jämlikt 32 § 2 mom. KL i dess tidigare lydelse jämfört med övergångsbestämmelserna till lagen nr 245/1955.

IV. Ersättning utgår i form av skadestånd.

Några direkta föreskrifter finns ej i K. L. rörande beskattningen av ersättning, som vid olycksfall utgår i form av skadestånd (genom dom eller utomrättslig överenskommelse).

Man får undersöka om ersättningen skall hänföras till någon av de i K. L. angivna särskilda förvärvskällorna och beskattas efter de för förvärvskällan i frågan gällande reglerna. Är icke ersättning av sådan natur att den kan jämställas med inkomst i förvärvskälla lär den ej kunna beskattas. Följande torde kunna tjäna till vägledning.

Om skadestånd avser ersättning för förlorad arbetsförtjänst skall det beskattas. Likaså bör det beskattas om det utgår i form av livränta; därvid torde ej kunna komma i fråga annat än att det skall beskattas i sin helhet. Detsamma gäller skadestånd som utgår i form av periodiskt understöd.

Däremot torde beskattning ej komma i fråga av ersättning som avser att täcka den försäkrades direkta kostnader (för läkare och sjukhusvård, för proteser o. d.) i anledning av olycksfallet. Ej heller kan ersättning för sveda och värk anses som skattepliktig inkomst.

Slutligen skall erinras om bestämmelserna i 50 § 2 mom. KL. Enligt andra stycket i nämnda mom. kan under vissa förutsättningar den skattskyldiges taxerade inkomst minskas — förutom med ortsavdrag — med högst 3.000 kronor. Detta kan ske om hans skatteförmåga under beskattningsåret finnes ha varit väsentligen nedsatt till följd av långvarig sjukdom eller olyckshändelse m. m. Ett dylikt avdrag kan vidare ges enligt 50 § 2 mom. tredje stycket, nämligen om den skattsky'diges inkomst, efter avdrag för därå belöpande skatt, på grund av t. ex. nedsatt arbetsförmåga understigit existensminimum. Nedsatt arbetsförmåga torde få anses föreligga bl. a. vid invaliditet av icke alltför ringa grad.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-16 17:22:04